

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I GENÍS
 JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JOSEP R. BATALLER
 GUILLÉM DE BENAVENT :: LEANDRE CERVERA :: ALBERT
 DANEU :: P. C. DANÉS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU
 M. FAURA I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GON-
 ZÁLEZ :: LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
 LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE :: CRISTÓ-
 FOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS :: FRANCESC
 NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLIVERAS I MASSÓ
 CARLES PI SUÑER :: JAUME RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ
 M. ROSSELL I VILÁ :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER
 I COLL :: SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
 VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

El crèdit agrícol i el cas del Sindicat de Martorell, per *Francesc Santacana*. —
 Un paràssit dels melonars: La *Lochmaea sanguinolenta*, Fabr. per *Joan Aguiló*. —
 Crítica al projecte del reglament de parades de sementals, per *M. Rossell i Vilá*. —
 Repoblacions forestals; Vivers forestals: Divisió, desfonament i tancat, per *Segimon Vandrell*. —
 Llei de rencor i no llei d'amor, per *Emili Pascual d'Amigó*. —
 Les hortes de Montblanch, per *Ferran Chaparro*. —
 Comentaris. — Informació vinícola, per *Pere J. Llort*. —
 Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. —
 Bibliografia, per *T. P.* i *A. M.* — Consultori, per *Cam, O. T. S., A. M.* i *Cam*.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.**

MARCA "U. R. T"

que és un poderós estimulant
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTINUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**

Número solt: **Pessetes 0'50**

El Credit agrícola i el cas del Sindicat de Martorell

FA molts anys que se sentia parlar en tots els indrets on es trobaven agricultors, del Crèdit agrícola; i se'n parlava sempre com una cosa que tenia que instituir-se, com una necessitat, i potser fóra més exacte dir com una aspiració a què els resolguessin des de dalt una necessitat, perquè cal que ens fixem bé en què fa poc més o menys uns deu anys, ningú sabia, o al menys no ho deien, per a què havia de servir el crèdit agrícola ni com havia de fer-se. Aquesta és per a mi la raó fonamental de que no s'hagués fet res en aquest sentit.

En efecte, fixeu-vos en que aleshores solament es veia el problema del petit crèdit, és a dir, d'aquell que havia de servir per a que el pagès conreador pogués comprar, al seu temps, adobs, eines, etc., i no se sabia veure que aquesta classe de crèdit era insoluble si s'havia d'utilitzar qualsevol institució de crèdit de les que hi havia i hi ha encara, o bé fetes a llur imatge o semblança. Els problemes que per grossos o importants que siguin, resultin ésser la suma o aplec de petites necessitats, no tenen ni poden tenir altre mitjà de solució que la cooperació de tots els que tenen o poden arribar a tenir algun dia aquelles necessitats. Per això és que en aparèixer els Sindicats agrícoles es vegé clarament que les úniques entitats que podien resoldre el problema del petit crèdit, eren aquelles institucions o les filials llurs o Caixes rurals. No hi ha altres solucions que aquestes: o Caixa Rural, o el préstec particular a la menuda que no és altra cosa quasi sempre que la usura. Està tant això en la consciència de tothom que no cal que m'escarrassi en demostrar-ho, tant més per no ésser aquest el punt fonamental que m'interessa avui tractar.

El sol fet, doncs, d'instituir-se les Caixes Rurals, posava el problema del Crèdit agrícola en un altre pla de més fàcil solució; s'havia creat l'orgue necessari per a desempenyar una funció que no s'exercia per manca d'instrument apropiat. Representava doncs, un avens de veritat, però com a cosa humana se li havien de resoldre noves incidències. Ja era així més fàcil obrir-se crèdit una Caixa Rural que un petit agricultor, i els primers en obrir-li aquest crèdit van ésser naturalment els mateixos agricultors, obrint llibretes d'estalvi en la Caixa Rural i per tant proporcionant-li fons; però manca encara l'orgue de relació i d'apoi entre les Caixes Rurals i per damunt d'elles,

destinat a ésser el regulador que reculli el sobrant de les unes per a aplicar-lo a les altres necessitades de moment, o bé aplicant quantitats sobreres d'altres procedències a necessitats immediates i peremp-tòries de les Caixes Rurals. Veu's aquí com de lo dit fins ara se'n desprèn, com fruita madura, la primera de les necessitats ben clara i concreta de l'agricultura d'avui. Un orgue de relació i protecció de les Caixes Rurals, amb la qual cosa se solucionaria, dins lo huma-nament possible, el petit crèdit rural i agrícola.

Però afortunadament l'agricultura ha avençat força en els darrers temps i ha creat altres institucions i organismes que han fet variar força llur antiga forma individual per a entrar de ple en la fructosa tendència colectiva, sempre baix la base de l'enfortiment de l'individu, que mai podria ésser fort un cos, quals cèl·lules patissin de misèria fisiològica. S'han fet cellers cooperatius, molins d'oli, farineres i tants altres organismes de producció, que fóra llarg esmentar i que tots coneixem. Totes aqueixes entitats són fetes a base de crèdit, ja entre els seus socis, ja fora d'ells; però sigui com vulgui han plantejat un altre caire del crèdit agrícola, destinat a la construcció d'aquestes obres cooperatives; vol dir el crèdit hipotecari a llarg plaç. I veu's aquí com també es desprèn l'altra necessitat d'un orgue que podria ésser el mateix nomenat abans, que fos l'entitat emissora de paper u obli-gacions de les obres cooperatives i que realment podria solucionar aquest caire segon del crèdit agrícola.

Finalment se n'han fet d'altres d'obres agrícoles cooperatives que representen, no ja un avens sobre les anteriors, sinó una altra moda-litat, ja que són veritables indústries, com són principalment les Fa-cines cooperatives o fàbriques d'alcohol i de tartrats, olis de pinyola, etc. Aquests organismes que com tota obra cooperativa es construei-xen també a base de crèdit, necessiten com a verdaderes indústries que són, dues classes de crèdit; l'un idèntic en totes les seves parts al que suara dèiem parlant dels cellers cooperatius o organismes de producció, i l'altre derivat d'ésser demés aquests, *organismes de transformació*, lo que els hi fa necessari un capital circulant de re-lativa importància i que en termes generals, ve a representar la meitat del que representa el capital de construcció. I aquesta part del ca-pital, o sia el circulant és més aventatjós fer lo a base del crèdit anual per moltes i potentíssimes raons d'economia ja mirada par-ticularment, ja baix el punt de vista general, és a dir, pel cantó que vulgueu.

I tornem a recollir l'altra fruita madura, com primer dèiem, d'a-quest tercer arbre que hem anant plantant i conreant fins a demanar-nos solució per al tercer caire del crèdit agrícola, que és la necessitat de procura-se aquest capital circulant de faisó econòmica i segura. I com fer-ho? Mitjançant l'organisme qual creació propugnem i quals funcions resumides foren les següents:

Relacionar econòmicament les Caixes Rurals constituint el fons comú i d'auxili de totes elles.

Constituir-se en entitat emissora d'emprèstits a llarg plaç per a la construcció d'obres de producció i transformació collectives de pro-ductes agrícoles.

Proporcionar en forma de comptes corrents de crèdit d'interès recíproc diferencial, el capital circulant necessari a les institucions de transformació, recollint a l'enssem els fons en metàl·lic que aquestes eventualment tinguessin, com sovint succeïx.

Aquestes creiem ésser avui per avui les necessitats del crèdit agrícola necessitats que són ben clares i ben concretes, i que per tant poden tenir una solució pràctica que és difícil que tingui una cosa esfumada, boirosa i poc adaptada a la realitat com abans succeïa.

Si detingudament es pensa veurem que no són altres que les mateixes necessitats del comerç i de la indústria, adaptades, però, a la manera d'ésser de l'Agricultura, degudament comercialitzada, i industrialitzada en ço que calgui.

I anem a veure quina característica especial pot tenir el crèdit que propugnem, que al·l diferencii del comercial. Ja és consuetudinari (i jo diré rutinari) que aquest darrer sigui a tres mesos (en lletres ordinàriament) renovable o no, però en el fons per tres mesos. El crèdit agrícola necessita un any de plaç per una raó potentíssima; totes les institucions agrícoles són fetes a base de treballar, transformar o vendre productes de la terra que ordinàriament els dona cada any; doncs és evident que el crèdit destinat a les mateixes per a capital circulant ha d'ésser anyal, si hem d'ésser lògics. Per tant, aquestes dues coses són les que propugnem, especialment la darrera, per a que tingui eficàcia i sigui pràctic l'auxili a l'Agricultura, la primera branca de nostra riquesa. Si els Bancs existents, si les entitats de crèdit que avui funcionen, s'orienten en aquest sentit, faran un bé al país, i tindran una font d'ingressos i de relacions que no pot més que afavorir-les, tenint present que no han d'anar a buscar-hi guanys usuaris (ço que sovint les posa a morir, com suara ha succeït) sinó la remuneració lògica i natural d'un servei que presten, i que si bé s'hi fixen, les entitats agrícoles tenen una seguretat i resistència més forta del que pensen, i per tant una garantia tan sòlida, com poques n'hi hagin. L'Agricultura encantada i àdhuc agraïda si els organismes de crèdit prenen aquesta orientació que no té res d'arriscada. Si no la prenen, s'ha de pensar tot seguit en crear l'organisme que suara dèiem; que no cal pas que ens entretinguem a apuntalar cases, que no ens serveixen d'aixopluc quan ens manca, ni cal mirar-s'hi gaire a tirar-les a terra, per expropiació forçosa, quan destorbin l'obertura d'una via ampla i planera per la que hi hagin de circular a satisfacció, els nostres interessos agrícoles.

I ara em dirà algun lector, que lo dit fins aquí justifica la primera part del títol, però no la segona. I no és pas així. He volgut establir les necessitats que sentia l'agricultura amb vistes al crèdit, ja directa ja indirectament per a llurs institucions, i em sembla que queden ben clares.

Doncs bé, el Sindicat de Martorell n'ha resolt una d'elles *por sí y ante sí*, que diria un leguleyo. Havien els socis aportat una part de capital abans de construir-se la Facina; per dificultats filles de la crisi bancària tenia necessitat de consolidar el restant del seu capital constructiu. Doncs bé, a una sola indicació de la Junta, els socis han sotscriu, en quinze dies, les trescentes mil pessetes que poc més o

menys faltaven per al total del capital. Què vol dir això? Senzillament, que els socis de la Facina que podien fer-ho han tingut confiança en la nostra obra. Que s'han capacitat que llur capital estava més garantit aplicant-lo en coses de casa, i en les què per tant hi tenen una intervenció directa, que en empreses que no veuen mai i que no reporten cap benefici al voltant seu.

I això fou la solució que no és altra cosa que un exemple, i com a exemple el donem; que fórem molt petits si anéssim a explicar una cosa nostra, sense cap finalitat pràctica per al país. Aplaudim a la nostra gent, perquè aquests aplaudiments despertin a altres pobles, que poden fer exactament el mateix, sense trucar a portes estranyes; i a més, perquè despertin també a molts homes de bona voluntat, però que no ajuden com haurien d'ajudar a les obres collectives de casa seva, sens perjudici, ans amb guany particular de llurs interessos.

Tal és la *moraleja* que en volíem deduir.

FRANCESC SANTACANA

President de la U. V. C.

Un paràssit dels melonars

La *Lochmaea sanguinolenta*, Fabr.

No cal fiar-se massa de les notícies que hom reb dels nostres pagesos al sotmetre'ls a l'interrogatori, per lo que a Patologia vegetal fa referència. Cal preguntar-los, però no han de servir-nos per altre les seves contestes, que per assenyalar-nos una malaltia: si volem donar major contingut a les seves respostes, ens exposarem a greus equivocacions. Mancats de preparació, és natural que no tinguin aquell esperit d'anàlisi que es requereix per l'observació justa.

Els que pel càrrec o les aficions van pel món fent Patologia, sovint hauran tingut que desfer moltes notes, que hagin rebut, a l'ésser controlades. Si les pròpies observacions per casualitats que hom no sap explicar-nos, ens enganyen, ¿què farà la d'aquells que no han posat ni la voluntat ni la constància que es requereix?

En setembre passat un amic va assabentar-nos que havia perdut totalment la seva collita de melons. Collita que no era de poc valor, doncs els portava de jorn al mercat i els ben adinerava. De la conversa entaulada referent al causant de tal malura, vàrem pretendre deduir que el destructor del melonar era l'*Epilachna Argus*, coccinelid de la sub-família *Trichosomides*, descrit amb son vestit vermell, clautejat de sis punts negres, en totes les obres de Patologia Vegetal.

Enguany el flagell plana altra volta als melonars, se exten, i si no es combat farà impossible el cultiu del *Cucumis melo* en les terres tarragonines. Més enguany, sobre el terreny hem pogut estudiar la plaga, enguany hem pogut veure el verdader causant dels estralls, i la nostra sorpresa ha sigut grossa. L'*Epilachna Argus* no és el paràssit d'aquells melonars com creiem per la vaga descripció que se'ns havia fet; el verdader paràssit és la *Lochmaea Sanguinolenta Fabricius*.

Pertany aquesta a l'ordre dels Coleòpters, sub-ordre Phitofagues, família Chrimelids, tribu Galorosinos, gènere i espècie *Lochmaea Sanguinolenta*.

Mideix uns sis mil·límetres, cap amb fines antenes d'onze articles, roig groguenc com ells, èlitres i potes del mateix color, ulls negres prosternum, meso i meta sternum de color marron fosc, sense pubescència. El sistema tersal és subpentamera essent el primer article el més llarg i subcilíndric cònic el segon subcilíndric i estret el tercer, rudimentari el quart, considerant l'onchium com a quint.

El color roig dels teguments canvia al groguenc passats uns dies de sa mort. Havem mirat els tractats de Patologia vegetal i no havem sabut veure, ni estem enterats, que la *Lochmaea Sanguinolenta* hagi estat considerada com a paràssit del *Cucumis Melo*.

Heu's aquí una confirmació de lo que deiem abans: per les notícies i explicacions del nostre amic, creiem que era un conegut Coccinèlid el causant de la pèrdua del seu melonar i al volguer controlar les notes, havem trobat un altre insecte com a flagellador dels mateixos.

Dany que causa als melonars la Lochmaea Sanguinolenta. — Quan les plantes són petites devora els brots i les fulles posant-se a la part inferior del limbe; així la planta no creix i amb la persistent actuació de la *Lochmaea*, mor. Aquelles mates que hagin resistit la devoració duen una vida esllanguida i els fruits són molt escassos, petits i sense dolçor. Ultra, sovint, la *Lochmaea* fa des postes en les mateixes fulles de la melonera, els ous s'aviven en larves o cuques que viuen precisament i única, dels troncs subterranis de la planta. Aquest flagell de les cuques o larves no el resisteix cap melonera; invariablement, planta envaïda per laves, de la *Lochmaea*, planta que es mor.

Tractament per a combatre-la. — Havem assajat algunes fórmules, totes a base d'arseniat de sosa i no amb igual èxit; unes rostien les fulles de la cucurbitàcia, altres per la feblesa d'arseniat que contien havin de repetir-se molt sovint i l'efecte útil era d'un percentatge baix.

La que recomanem amb seguretat d'èxit per a combatre l'insecte acabat és la que segueix:

Arseniat de sosa anhidre al 60 % d'anhidrid arsènic	400 grams
Aigua	100 litres
Calç apagada	1 quilo

Fent dues ruixades en cinc o sis dies d'interval combaterem la plaga.

JOAN AGUILÓ

Crítica al projecte de reglament de parades de sementals (1)

LA Junta Superior de la Cria Cavallar, el dia 10 d'abril aprovà un Reglament de les parades de sementals. La reglamentació de les parades de sementals era necessària per a la ràpida millora de les espècies cavallines, asinals i els seus híbrids.

Però ningú podia pensar que la reglamentació sobre les parades pogués ocasionar perjudicis als propietaris de sementals i que el Reglament constituís un motiu d'sparverament per part dels ramaders i de les persones i entitas que de la cria i millora dels èquids es preocupen.

El reglament aprovat per la Junta Superior de la Cria Cavallar comprèn els següents extrems, que és precís criticar.

- 1.^r Les qüestions que afecten al paradista.
- 2.ⁿ La constitució i atribucions de la Comissió inspectora.
- 3.^r El paper que ha de desempenyar el veterinari.
- 4.^t La llibertat industrial.
- 5.e Qüestions pertinents a un reglament de parades.

1.er *extrem.* — El Reglament solament és aplicable a les parades particulars. Això constitueix una parcialitat o una equivocació. Si l'objecte del Reglament és obtenir una millora equina no solament en conformació i aptituds sinó també en sanitat, l'inspecció s'hauria de practicar a tots els sementals sense exclusió, incluint-hi els de municipis diputacions i Estat.

Si per regla general els municipis i les diputacions no tenen actualment sementals de les espècies cavallina i asinal podrien però tenir-ne com succeeix amb l'espècie bovina, en canvi l'Estat en posseeix alguns centenars i els sementals de l'Estat podrien sofrir l'examen d'una Comissió tècnica que actuant amb molta benevolència no es vegés obligada a rebutjar molts dels sementals que escampen llur llavor racial defectuosa o patològica.

Els paradistes particulars què fins ara tenien amb l'Estat un competidor que gaudia del favor de poguer cobrir les eugues de franc, en endavant es trobaran amb que els seus sementals seran objecte d'una revisió mentre que els sementals de l'Estat estaran lliures d'aquest examen.

Inspeccionar solament una part dels sementals significa donar per bons aquells que per actuar no necessiten revisió, cosa que no resistiria, com s'ha dit, a un examen imparcial.

No sotmetre tots els sementals a les mateixes exigències constitueix un tractament de favor; creure que solament els paradistes particulars tenen animals defectuosos és una equivocació.

El Reglament fixa que abans del 15 de novembre els propietaris de les parades deurán sollicitar el permís al Governador civil. En el mateix

(1) Aquesta crítica i contraprojecte presentat pels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat, ha estat comentat amb elogi pel Sr. Manuel M. Toledo en uns articles publicats en *El Sol* de Madrid a pocs dies.—N. de la R.

artide es diu que la Comissió que ha d'autoritzar la parada revisarà els sementals abans del 15 de gener.

No hi ha cap indústria que per a exercir-la s'hagi de menester un permís especial o al menys que l'administració obligui als industrials a posseir el material sens poguer-lo fer funcionar durant un espai no inferior de dos mesos.

Els paradistes poden i deuen obtenir immediatament el permís que solliciten, sens obstacles de cap mena, sempre que els sementals es considerin aptes.

Com si això no fos prou, s'obligarà als propietaris de sementals a fer-los conduir a la localitat que assenyali la Comissió inspectora per a realitzar l'examen racial i sanitari.

Tingui's en compte que els mesos de desembre i gener són en moltes comarques del Pirineu, sobre tot, completament intransitables i, per consegüent, desplaçar un semental en temps de freds rigurosos no és gens favorable a la conservació de la salut de l'animal. Pel demés, és sempre una molèstia de la qual el productor n'hauria d'estar exempt. Però el Reglament disposa que els propietaris de sementals que no concorrien a l'acte de reconeixement seran multats amb 100 pessetes i la parada tancada, la qual si convé d'obrir-la haurà de menar l'animal a la capital de província, trajecte que en alguns casos és de 200 a 300 quilòmetres (Cerdanya, Vall d'Aran).

La Comissió en examinar el semental a més de les malalties (entre les quals algunes de diagnòstic impossible si no es presencia un atac (epilepsia) i tares com els exóstosis, la impotència de les quals és molt subjectiva), haurà també d'entendre amb els caràcters racials, els caràcters zootècnics i l'edat. Per respecte als caràcters se'n parlarà mes endavant. L'edat, segons el Reglament, deurà estar compresa entre els quatre i catorze anys. Hi han sementals que a dos anys i a menys edat encara, poden emprar-se en la reproducció. Un criteri tan estricte no està conforme amb la marxa econòmica d'una explotació, com tampoc ajusta bé als dictats de la Zootècnia. Un semental als dos anys i fins a l'any i mig pot cobrir dues o tres vegades cada setmana; des dels tres anys, és absolutament apte per a la reproducció. Als quatre anys que marca el Reglament poden encara perllongar-se, per quan més avall es diu que, per edat mínima s'entendrà el complet desenrotllament de l'animal, desenrotllament, fem observar nosaltres, que moltes vegades no s'obté fins als cinc anys.

Passem al segon extrem. La Comissió inspectora estarà presidida pel Delegat de Cria Cavallar de la província, per un ramader designat per l'Associació o Junta provincial (es refereix a l'Associació General de Ganaderos del Reino), i l'Inspector provincial d'Higiene i Sanitat pecuàries. El President podrà anar acompanyat a més d'un veterinari militar.

Aquesta Comissió serà la que anirà a les localitats on s'hagin convocat els propietaris de sementals per examinar els reproductors. Veritablement l'examen d'un animal no és pas una cosa complicada pels que han estudiat agricultura, i tres o quatre individus per a practicar aquesta inspecció, sembla un nombre exagerat. Així ho deu comprendre també el Reglament per quan en l'article 5.º, es diu que els acords de la Comissió seran fermes en cas d'unanimitat, però si un dels

vocals manté un criteri diferent del de la Presidència, el Delegat de Cria Cavallar ho comunicarà al Coronell-Inspector de la zona i aquest resoldrà sense ulterior recurs.

No és aventurat suposar que el criteri del Delegat de Cria Cavallar serà compartit pel Coronell i en aquest cas, el paper dels vocals haurà de consistir en estar conforme amb el President o malgrat poder estar en majoria de parers en la Comissió, no poder fer prevaler llur criteri.

L'original funcionament d'aquesta Comissió podria comportar l'absència dels vocals, la qual cosa el Reglament preveient-ho disposa que, si en el reconeixement hi acudeix un sol individu dels que componen la Comissió, el reconeixement és vàlid.

Dels factors que la Comissió haurà de tenir presents en l'examen, el primer que es cita és, el que es refereix als caràcters ètnics. Això és greu. Es pot donar el cas de què en una comarca productora de cavalls de sella, la Comissió cregui que solament han d'actuar sementals de tir pesat, o que en comarques on es crii el cavall de tir lleuger hi han d'haver sementals àrabs.

L'orientació ramadera d'una comarca estarà a les mans de la referida Comissió; aquesta o el Coronell de la zona podran (aquest últim, sens ulterior recurs), rebutjar sementals que des del punt de vista racial el paradista els cregui convenients a la comarca, destruint una riquesa creada penosament amb molts d'anys.

Aquelles comarques que posseeixin ja una població equina més o menys homogènia o al què val més, que estiguin orientades sobre el que han de produir, no poden deixar-se a l'arbitrarietat d'una Comissió, que pot quedar reduïda a un sol individu, i el qual pot o no saber Zootècnia i el que és pitjor encara, estar mancat de criteri ramader.

Les persones que han hagut de bregar per a l'imposició racional d'un criteri zootècnic en la producció animal, saben de sobres els esforços que representa operar una petita modificació en les poblacions animals, particularment en la cavallina.

I bé, tota la feina d'un grapat d'anys, tot el què significa esperit de continuïtat en la producció, la riquesa que avui representa per a certes comarques la consolidació d'aquells esforços i de l'*esperit de suite*, tot això pot anar-se'n enlaire si així li plau a la Comissió inspectora havent-li donat atributs per a resoldre sobre els caràcters ètnics.

Un sentit de prudència i fins, potser, de consideració hauria disposat que les Comissions provincials, pel què respecta als caràcters ètnics, s'atengués al dictàmen que s'havia d'haver demanat als ramaders més notables de la regió pecuària junt amb els professors de Zootècnia de les Escoles que hi haguessin en la regió pecuària.

La desconsideració que aquest oblid significa pels elements productors i pels que professen Zootècnia, potser donaria dret a preguntar a alguns dels individus que han de formar la Comissió i als que han de resoldre sin *ulterior recurso*, on i com han après o demostrat que posseïen coneixements d'equicultura.

Tercer extrem. — La virtut principal d'un Reglament consisteix en disposar coses que es puguin complir.

El veterinari, de les funcions que se li assignen, algunes d'elles no les practicarà per la raó de que no li tindrà compte, econòmicament parlant.

El veterinari, per tres pessetes, haurà de realitzar les següents funcions 1.ª reconèixer diàriament els sementals i les eugues que vagin a cobrir, recollint, de passada, la guia de sanitat que deurà acompanyar a aquelles; 2.ª donar compte per escrit al Delegat de Crià Cavallar i a l'Inspector pecuari provincial, de la marxa de la parada i de l'estat sanitari; 3.ª marcar a foc les eugues que, per primera vegada, es presentin a cobrir; 4.ª inspeccionar el llibre talonari que hi haurà a la parada; 5.ª acompanyar i auxiliar al Delegat de Crià Cavallar quan visiti la parada; 6.ª deixar-se fiscalitzar per la Comissió quan aquesta visiti la parada i es faci càrrec de les condicions higièniques de la mateixa; i 7.ª acabada la temporada de cobrició remetre al Delegat un resum en el qual constarà des eugues cobertes, productes obtinguts i ressenya dels mateixos.

Si la parada és, per exemple, a quatre hores del poble on resideixi el veterinari, és de suposar que aquest no visitarà diàriament la parada esperant que hi vagin les eugues, ja que no exigirà que hi vagin totes a una hora determinada. Però hi han moltes comarques amb un sol veterinari i amb una dotzena de parades. I, aleshores?

Quart extrem. — En el Reglament hi ha un seguit de coaccions a la llibertat industrial. Ultra les indicades en el primer extrem, el paradista haurà de tenir, mentre duri la cobrició, un guàrdia de vista en la persona del veterinari. A l'haver de ressenyar les eugues i omplonar un talonari, segons la mostra que donarà la Crià Cavallar, s'obliga al paradista a un treball que ordinàriament no té cap finalitat, i com si això no sigués prou, haurà de procurar d'enterar-se del nombre d'eugues que han pollinat havent de remetre aquesta informació al Delegat provincial. No sempre es pot justificar que el pollí sigui fill d'un semental determinat, car molts pagesos tenen el costum de fer cobrir les eugues per dos o més sementals. De manera que el pobre paradista s'haurà de convertir en policia gratuït del Delegat.

L'article 19 constitueix un veritable atentat a la llibertat de producció.

En la parada que hi hagin guarans hi haurà d'haver al menys un semental cavallí. Es a dir, que aquell paradista que vulgui especialitzar-se en guarans no podrà; aquelles comarques que desitgin produir solament mules se'n veuran impedides. Des de 1869, la guerra al guarà havia deixat d'ésser cosa oficial, quedant reduïda a l'acció particular i oficiosa. És que es vol tornar a començar la fiscalització de béns i fins la pena d'empresonament pel fet de posseir un guarà?

El ramader, que és un industrial com un altre, produirà sempre la mercaderia que més rendiment li dongui. Si entre els interessos dels ramaders i els interessos de la Crià Cavallar existeix alguna incompatibilitat, la resolució no ha d'ésser imposada per la força, ni amb despreci de les lleis econòmiques.

La Crià Cavallar desitjaria que els ramaders produïssin un tipus de terminat de cavall? Això és senzill. No ha de fer més que manifestar quin és el tipus que vol i pagar d'aquest producte tant o més de la valor que li dona el mercat.

Els ramaders, com tots els industrials, estan disposats a fabricar els productes que els compradors desitgin, sempre que aquesta pretensió vagi acompanyada de la venda a bon preu.

Ara, si pel sol fet d'ésser la Cria Cavallar es creu amb dret d'imposar-se a la ramaderia, de coaccionar la llibertat de producció per a que els ramaders produeixin solament pel gust o les necessitats de la Cria Cavallar, pagant els productes a un preu més baix que el que ofereix el mercat, aleshores aquest criteri conduirà fatalment a una retracció de la producció equina i encara la que resti serà de qualitats inferiors perquè el ramader no trobarà en l'exercici de la seva indústria la remuneració que li pertoca.

Pensar que la millora de les espècies equines i als seus híbrids depèn d'un Reglament o de les coaccions que puguin implantar-se constitueix una equivocació.

La millora que es busca està únicament sota la dependència del factor econòmic.

Si una gran part de les eugues es donen al guarà, és senzillament perquè de la mula el ramader en treu més diners que d'un cavall. Si la comarca de Cerdanya, per exemple, ha substituït el cavall de sella i xarret pel de tir lleuger, és per raons d'ordre econòmic.

Que l'exèrcit pagui els cavalls que ha de menester a un preu igual o superior al dels productes que més alt preu assoleixen i per a obtenir els cavalls en qüestió, els ramaders sense necessitat de Reglaments, ni de Comissions, ni de Delegats els poduiran abundantment.

L'exèrcit respecte a la ramaderia no és més que un dels tants compradors, i no precisament el més important. A cap dels altres consumidors de bestiar de peu rodó se'ls ha acudit d'intervenir i de regir la producció equina. S'han concretat únicament a exigir, amb diners a la mà, el tipus animal que desitjaven.

L'exèrcit podria pendre exemple de la conducta dels altres consumidors, no intervenint en la indústria equina, de la mateixa manera que tampoc intervé en les indústries dels productes de les quals n'és consumidor, com són els panyos, mobiliari, vehicles, etc., puix que els ramaders no són gent de diferent condició perquè el seu treball no pugui desenrotllar-se amb la llibertat i l'iniciativa de la indústria en general.

Extrem cinquè. — En el Reglament hi han disposicions impròpies al funcionament de parades que és l'objecte de la reglamentació. Des de l'article 25 fins a la terminació del Reglament es parla de competència, emulació i concursos.

Totes aquestes coses deuen passar a les disposicions pròpies dels mètodes de foment, devent-se esporgar del Reglament de parades.

En resum, el Reglament de parades aprovat per la Junta Superior de Cria Cavallar, vol dir lo següent:

1.^r Solament existeix una entitat capaç de dirigir la producció equina i aquesta és, en caràcter infalible, la Direcció de la Cria Cavallar.

2.^{on} Tots els sementals pertanyents a l'Estat, per aquest sol fet, són bons i no han de sofrir cap mena de revisió.

3.^r Solament acceptant totes les disposicions entrebancadores del Reglament podran els paradistes particulars exercir la seva indústria.

4.^{rt} Es concedeix la gràcia de formar part de la Comissió a un ramader que haurà de pertànyer necessàriament a l'«Asociación General

de Ganaderos del Reino» — com si aquesta Societat contingués tots els ramaders, — i a l'Inspector provincial d'Higiene i Sanitat pecuàries limitant-li però el seu paper a aquell que precisament no pot privar-li el Reglament i el qual paper posseeix en virtut de les lleis vigents, sense necessitat d'haver de formar part de la Comissió.

De manera que la Comissió s'enclou de fet en un sol individu que és el Delegat.

5.º El Coronell inspector és de tota la regió el que sap més Zootècnia.

6.º Els veterinaris són uns subjectes soferts i voluntariosos per a poder-los fer treballar gairebé de franc i encara capaços de soportar altres coses.

7.º Els ramaders hauran de produir solament el que convingui a la Cria Cavallar. Tota la ramaderia no té dret d'existir si no és pel gust i servei de la Cria Cavallar, i el ramader que no estigui conforme, que plegui.

I bé: contra la lletra i contra l'esperit d'aquest Reglament, cal oposar un Reglament amb lletra i esperit ramader. Tot el Reglament de parades aprovat per la Junta Superior de Cria Cavallar, és una cosa estatal, absolutament filla de l'Estat que la seva característica és una sèrie no interrompuda d'incompetències i de disbarats.

Cal oposar un Reglament de parades que no mermi la llibertat industrial, que mantingui les orientacions encertades, que determini la creació d'un criteri ramader allà on no existeixi, que sigui una garantia de sanitat i, finalment, que contribueixi amb les seves disposicions en la part que l'afecta a l'augment i millora de la producció equina.

Amb tal propòsit, el Reglament aprovat per la Junta Superior de Cria Cavallar deuria ésser substituït pel següent:

Article primer.—A cada regió pecuària es crearà una Junta de Cria Equina que tindrà per objecte entendre i resoldre en tot el que fa referència amb les parades de sementals.

La Junta estarà composta per professors titulars de Zootècnia de les Escoles i Granges d'Agricultura, Veterinària i Zootècnia, de l'Estat i de les Diputacions, d'un Delegat de la Junta provincial de la Asociación de Ganaderos del Reino per cada una de les províncies que componen la regió pecuària; d'un Veterinari en representació de cada un dels collegis de veterinaris de les províncies, i finalment d'un representant dels Sindicats i altres Associacions Agrícoles i Ramaderes per cada província.

En les regions pecuàries on no existeixin Granges ni Escoles de la naturalesa que s'han enumerat, les Juntes s'organitzaran per províncies i estaran formades per dos representants de la Junta provincial de la Asociación General de Ganaderos del Reino; dos pels Sindicats i altres Associacions Agro-pecuàries i d'igual nombre pel Col·legi de Veterinaris. Aquesta Junta distribuirà els càrrecs en la forma que tingui per convenient, com també la seva reglamentació interna.

La Junta Regional tindrà la residència en la capital on hi hagi l'Audiència territorial o Capitanía General, i la provincial a la capital de província.

La Junta Regional o provincial definirà els caràcters que hauran

de tenir els sementals de les espècies cavallina i asinal que actuaran de sementals en el territori de la seva jurisdicció, i tindrà compte de la bona marcha de tot quant s'assigni en el present Reglament.

Article 2. — Immediatament que la Junta hagi determinat els caràcters que hauran de posseir els sementals es donarà publicitat als mateixos, remetent-se particularment a les Entitats Agro-pecuàries de la Regió o de la Província i als Inspectors Municipals d'Higiene i Sanitat pecuàries.

Article 3. — Vuit dies al menys abans d'obrir-se públicament una parada de sementals, el propietari o el seu representant, sigui aquest particular o corporació oficial, inclús l'Estat, deurà comunicar-ho a l'Inspector Municipal d'Higiene i Sanitat pecuàries, el qual funcionari comprovarà si el semental presenta els caràcters exigits, i si ofereix cap de les malalties o tares que es mencionen en el article següent.

Article 4. — Per a totes les regions i províncies es prohibirà absolutament la cobrició de tot semental que presenti les malalties, tares o vicis que segueixen :

Malalties nervioses, catarates, amaurosi, fluxió periòdica, asma, hèrnies inguinals i crurals, malalties de l'aparell genital i criptorquídia, melanosi, exostosis que facin coixejar l'animal i hidartrosis molt voluminoses, lesions de les peülles o cascos per defectes d'estructura còrnia, galàpat, carcinoma, gabarro, palma plana, senyals d'hifosura i les malalties contagioses de què parla la llei d'Epizooties.

Article 5. — L'Inspector Municipal d'Higiene i Sanitat pecuàries si troba que el semental està conforme en sanitat i caràcters assenyalats per la Junta, estendrà un certificat que donarà al propietari de la parada ressenyant l'animal, nom del propietari i poble de la parada, remetent al mateix dia una còpia de la certificació al President de la Junta Regional o Provincial. Contràriament, si el semental no pot ésser aprovat per manca d'algun requisit, també ho certificarà en la forma anteriorment expressada.

Els honoraris de l'Inspector Municipal d'Higiene i Sanitat pecuàries seran de 25 pessetes per semental reconegut, i a més haurà de cobrar 10 pessetes que remetrà a la Junta de la Crià Equina.

Article 6. — El propietari al qual hagués estat refusat un semental, té el dret de recórrer a la Junta de Crià Cavallar, amb el ben entès que, aquest acte, comporta els següents extrems :

a) Dintre el terme de vuit dies d'haver rebut la Junta la protesta d'un propietari, la Junta disposarà la inspecció del semental per un o dos individus de la Junta o de fora d'ella.

b) Si de la inspecció realitzada per delegació de la Junta resulta que el semental devia efectivament ésser refusat, les despeses de la inspecció, que no seran mai superiors a 100 pessetes, aniran a càrrec del propietari del semental.

c) En cas advers a l'anterior, o sigui que el semental deu ésser admès com a reproductor, les despeses seran pagades per l'Inspector Municipal d'Higiene i Sanitat pecuàries.

Article 7. — Els membres de la Junta tenen el dret i el deure de fiscalitzar les autoritzacions de parades de sementals, a la qual fiscalització no podrà negar-se el propietari de la parada.

Sempre que es cregués que un semental no reuneix les condicions

que deu posseir, es comunicarà al President de la Junta, el qual disposarà que es realitzi la inspecció del semental que, de confirmar-se la falta de condicions, es retirarà de la reproducció i s'apercibirà a l'Inspector que l'ha autoritzat.

A l'Inspector municipal d'Higiene i Sanitat pecuàries que per tres vegades autoritzi sementals que no reunien condicions, se'l privarà en el successiu de reconèixe cap semental de parada pública.

Article 8. — Els reconeixements de sementals i permisos de cobrició són vàlids per un any.

Article 9. — La Junta es renovarà cada dos anys per la meitat dels seus components, menys pels professors de Zootècnia.

Els ingressos que rebí per reconeixements de sementals i les altres quantitats que per diversos motius la Junta encareixi, podrà aquesta disposar lliurement sempre que els acords per la inversió de quantitats siguin preses per majoria absoluta.

Article 10. — Tots els casos no previstos en aquest Reglament respecte a sementals de pública utilització, llur resolució és d'incumbència exclusiva de la Junta regional o provincial.

M. ROSSELL I VILA

Cap dels Serveis de Ramaderia

Re poblacions forestals

Vivers forestals

Divisió, desfonament i tancat

PER a obtenir una producció regular de plantes i facilitar l'acció administrativa de la repoblació, és indispensable poder averiguar les existències del viver a tot temps: a aquest fi i per a realitzar còmodament tots els treballs i manipulacions relacionades amb el cultiu del viver, interessa donar al terreny una distribució adequada.

La forma exterior no és indiferent a aquesta finalitat: la circular i les dels polígons regulars són les més convenients i d'aquestes últimes el rectangle d'un llarg doble de l'ampla, encara que moltes vegades o perquè es lloga o compra una propietat agrícola o per condicions especials del terreny, la forma ja ve determinada.

La distribució i preparació del terreny han de fer-se amb cert ordre si no es vol correr el perill de fer treballs inútils amb la consegüent pèrdua de temps i interessos.

Elegit que sia el terreny es començarà per assenyalar, amb cordills i estaques, el traçat de camins de 2'50 a 3 metres d'ample, els quals encreuant-se en àngle recte divideixin la superfície en grans seccions i permetin als carros circular en tots sentits. De igual manera cada una de les seccions es dividirà en rectangles de 10 a 15 àrees de superfície, per mitjà de camins d'un metre d'ample i per on puguin passar-hi els obrers amb carretons.

Si el terreny estava, anteriorment, sotmès al cultiu agrícola se'l treballarà de la manera que es cregui convenient per a que a l'arribar a l'època oportuna estigui preparat per a la sembra. Mes, si el terreny

no ha estat mai *arrancat* o fa temps que no es cultiva s'haurà de desfonar.

El desfonament deu fer-se abans de l'hivern si s'ha de sembrar a la primavera o abans de l'estiu si es sembra a la tardor; d'una manera més general el desfonament ha de fer-se amb l'anterioritat suficiente per a què la terra tingui temps de fertilitzar-se per l'acció dels meteors. En algunes circumstàncies un any pot ésser insuficient.

Si el terreny fos excessivament humit caldrà dessecar-lo. Més tard, a l'estudiar la repoblació en terrenys muntanyosos parlarem dels procediments de dessecació; però sí hem de fer avinent que la dessecació s'ha de fer abans o conjuntament amb el desfonament del terreny procurant que aquest tingui temps per a escórrer l'excés d'aigua.

Tornant, doncs, al cas general que venim considerant, d'un viver permanent i apte per a produir plantes de qualsevulla edat, s'haurà de desfonar fins a una fondària d'uns 40 centímetres.

El treball es farà a rasa oberta, o sigui, que ha d'ésser bastant ample perquè el treballador pugui col·locar la terra arrancada en dues capes: la de sobre o part englehada la col·locarà al fons de la rasa i invertida; i la capa de sota la gleba la col·locarà sobre d'ella de manera que formi la superfície del terreny arrancat; la terra quedarà completament invertida.

No importa tant que la terra quedi molt dividida com que el desfonament es faci a la profunditat que requereix; al contrari, si la terra està aterrossada els agents atmosfèrics obren amb més intensitat airejant-la, desfent-la i fertilitzant-la amb més perfecció que si ella fos molt dividida des del principi.

Si en aproximar-se l'època de la sembra es reconegué que la terra no està prou desfeta podria completar-se la preparació amb una cavada que interessés la meitat de la capa remoguda.

Al mateix temps de desfonar es va netejant el terreny de pedres i arrels; les males herbes s'apilen i cremen a l'objecte d'aprofitar les cendres com adobs. Si la terra no és naturalment fèrtil s'aprofitarà aquesta oportunitat per a posar-hi adobs de la mena i qualitat que es consideri convenient com també, per a corregir-la, afegint-hi sorra, cendra, terra vegetal o turba polveritzada si és massa compacta, i argila si és lleugera amb excés.

Al moment de sembrar se li dóna una nova preparació superficial amb la pala o l'aixada fins a uns 10 centímetres de profunditat, polveritzant la terra i enterrant les herbes; després s'igualava la superfície amb el rascler. Mentre es van fent aquestes operacions es divideixen els rectangles en *taules* separades per senders d'uns 30 centímetres, que permetran treballar les taules sense necessitat de ficar-hi els peus.

Les taules poden tenir una llargada de 5 a 10 metres; millor 10 perquè aquest nombre facilita molt els càlculs; l'ample no deu passar de 1 metre a 1,25 metres.

En el criader convé que no sigui major d'un metre perquè els obrers arribin amb la mà des del sender fins a mitja taula per a arrancar les herbes; en el viver, com que les plantes estan més separades i no són tan delicades, se'ls hi pot donar una dimensió major.

No és mala pràctica empedrar lleugerament els camins a fi d'evitar que sien invadits per les herbes.

Si el terreny és compacte i escorre les aigües de pluja amb dificultat, convindrà fer els camins 5 ó 10 centímetres més baixos que les taules, i el contrari, si el terreny és molt permeable els camins es faran més alts.

D'aquesta manera quedarà el terreny preparat per a rebre la llavor.

Indispensable a tot viver és un bon tancat que el defensi contra els prejudicis que li puguin causar els homes i animals. La naturalesa i resistència d'aquestes defenses estarà en relació amb els perills que es tracti d'evitar. Fossades per a evitar l'entrada dels animals, clos d'acàcia de tres púes o altres espècies apropiades, clos de barres i branques, filferro espinós, tela metàl·lica, parèt seca i moltes altres matèries i procediments que les condicions de la localitat suggeriran degudament utilitzades proporcionaran una defensa barata i eficaç.

SEGIMON VANDRELL

Enginyer del Servei Forestal
de la Mancomunitat

Llei de rencor i no llei d'amor

No és la bonavolença d'un pare envers son estimat fill, no l'amor desinteressat d'una mare envers sa predilecta filla, la bona voluntat que deuria salicar dels governs, que ens desgovernen, envers nostra amanyada i empobrida agricultura, en virtut del menyspreu en què la tenen, en tots els ordres, els que més venen obligats, a la nostra manera de veure, a analitzar-la tant en l'ordre moral com en el terreny econòmic i material.

Ens explicarem. L'agricultura és una de les fonts de riquesa de tota nació mitjanament administrada, i ens atrevim a dir, perquè així tothom ve reconeixent-ho, que és la més important de totes, perquè dona la mà a totes les demés com són la indústria i el comerç, que sens ella portarien la vida de la mort.

Això ho reconeix tothom, i en tots els temps, des dels grecs al romans, i totes les civilitzacions que han passat per sobre de la terra. Per això en tots els temps ha cridat l'atenció dels grans homes aquest ram del saber humà, tenint-lo en l'estima que es mereixia i a ell han dedicat totes ses energies. Ja Ciceró va dir: — «*De tot allò que pot proporcionar-vos alguna utilitat, res hi ha millor, més profitós, més agradable ni més digne de l'home lliure que l'Agricultura*».

No cal insistir, doncs, en la importància i utilitat de l'agricultura, car està en la consciència de tots i de tothom que tingui un dit de front. Mireu, doncs, com la tracten els governs que venim sofrint a casa nostra, no d'ara si no de molt temps ençà.

Comencen per robar-li llurs fills amb la dissortosa llei de quintes. Ella els hi dona plens de salut i d'oxígen de llurs boscos, i els hi torna enganxats, malalts e inútils, mantes voltes.

No surt contribució o nou tribut que no caigui el mateix que una plaga de llagosta damunt d'ella. I sabeu per què?... Perquè ella sempre té per respondre i no pot donar-se mai per mai de baixa, vagi bé vagi ma-

lament. És sa llei de fatalitat a l'ensem que el seu esperó constant.

No ha tingut fins a la data, cap legislador que li hagi volgut bé i, per això, va miserable i empobrida com el bou sota el jou condemnada sempre a llaurar, solc amunt i solc avall amb aquella santa calma resignada a sa dissortada condició de mare pedàs de tot. ¡Trista condició d'esclava!... No us hi cal dubte que els pobles més venturosos de la terra són els que més estimen i tenen en el més alt concepte l'agricultura i l'agricultor. Holanda, Bèlgica, Suïssa i Alemanya a Europa, i Xile, República Argentina i Estats Units a Amèrica, són les que porten l'espill de l'estima i bon tracte de l'agricultura i, per això, són nacions que porten la davantera de la vera civilització i profit de la terra.

Aquí, entre nosaltres, que tan podria fer l'element oficial, fa ben poca cosa, i lo poc que fa quantes vegades serveix de vertader destorb o es redueix a assaig de pura teoria que res pràctic dona de profit i llum pels agricultors de la nostra terra.

L'esperit i empenya particular, el sindicalisme ben entès, la cooperativa profitosa, avui de mica en mica fan alçar quelcom el cap a la classe pagesa i tot, perquè va veient ben clarament, i de jorn en jorn es va persuadint de què ella i sols ella és la que deu redimir-se en llurs afers i tasques.

A Catalunya porta això empenya benafactora i s'ha fet ja bon tros de camí, mes en manca molt més a fer, encara, per arribar a la fita del positiu guany i benestar. Mes, si mirem per endintre de l'Espanya veurem nostre mal, terrenys que són una benedició del cel, erms i abandonats on ni un arbre hi fa ombra, ni un riu rega, ni un caudal s'aprofita per res, i això mou a llàstima i fa basarda el pensar que tants sers humans allí hi podrien trobar el nostre pa de cada jorn i sols hi barrinen els projectes i plans de l'emigració envers altres terres més carinyoses i hospitalàries.

És una vergonya, mes cal confessar-ho amb la testa cota.

Mireu els comunals despoblats, des muntanyes de l'Estat talades, el fisc apoderant-se de les engrunes de la misèria i tindrem el quadre d'una Espanya plena de sol, de terrenys ben pròdics, de rius que neixen, corren i van al mar sens que hagin regat un pam ni donat vida a res.

Ja va dir-ho en Bismarck fa molts anys:—«Espanya és una nació per naturalesa rica, per l'emplaçament, per les condicions climatològiques i demés; fa molts segles que s'empenya i ve empenyant-se en ser pobre, i a hores d'ara encara no ho ha lograt».

Realment, amb bona administració oficial acompanyada de l'esforç particular i ben dirigit de tots els seus fills agricultors, Espanya podria haver sigut una de les nacions més florides de la terra, més avui és l'imperi de la fam tret de ben pocs indrets. Quina llàstima!

Aquí, doncs, per ésser lo que deuria ésser hi fa falta *lleï d'amor* i *no lleï de rencor*, en primer terme, això és, que l'entitat *Estat* siga una bona mare i no una dolenta madrastra com de molts anys ha vingut sent; que tots hi posem el coll a més a més, que tinguem ben entès que no ho deu fer ell tot sol i que tinguem, per afegidura, un sant carinyo a la terra acompanyat d'una empresa i dalit de bon seny i ben aconsellat. Llaavors l'agricultura arribaria allí on volguéssim que arribés essent l'admiració del món tot i nostra riquesa.

EMILI PASCUAL D'AMIGÓ

Les hortes de Montblanch

La característica de Montblanch és l'Agricultura. Els seus habitants dediquen llurs activitats al cultiu de les terres i d'una manera especial a les d'horta.

Des de molt antic trobem l'existència d'aquestes, ja que el rei de Catalunya i Aragó Alfons I, al febrer de 1162, lliurà des de Barcelona una carta de població, en la que manava a Pere Berengué de Vilafranca que traslladés la població de Vilasalva a l'altre banda del riu, cap a Ponent, o sigui al lloc ocupat per l'actual vila, i el mateix rei, en el dia 3 de les Idus de maig de 1163, entre altres gràcies i mercès concedides als estants i habitants, presents i veniders de la villa de Montblanch, feu el lliure ús de les aigües per els fins que millor els convingués.

En virtut d'aquesta concessió les hortes tenen el seu règim i govern. Les que rega el riu Francolí són: Les Talaveres, Les Parallades (dalt i baix), Horta del Miracle, de la Mercè, de Villasauba, d'En Martí, de la Sallida (rega del Francolí i l'Anguera). Les que rega aquest darrer riu són: la del Canà (serà Alcanar) de Ribé, del Siscar. Les que reguen de l'aigua de la Vall són: Horta de la Vall, la dels Quinze dies i la de Vinyols. Hi ha altres hortes que reben nom de les fonts que donen nom a l'horta i són d'extensió petita, com la de la Font de Vinyols, de les Monges, la de Llorac, etc. El cultiu d'aquesta horta és el de cereals, trumfes, algun avellaner, i principalment fesols, que es la collita d'istiu més rica. En conjunt les hectàrees d'horta que es reguen són unes tres centes.

En quant a la de Vinyols, veiem que el lltre. senyor don Carles de Calder i de Vilafranca, Carlà de la present vila, als 31 dies del mes d'octubre de 1628, amb caràcter de donació, pura, perfecta, simple e irrevocable, dóna als Magnífics Josep Cervera, apotecari; Gaspar Martí i Josep Bagés, cònsols en dit any, i a sos successors, tota aquella peça de terra, que ell dit senyor Carlà posseïa en el terme de la mateixa vila i partida de Vinyols, la qual peça de terra dona dit senyor, per a fer i fabricar un aljup (bassa), com és de veure en l'acte autoritzat pel notari don Joan Alba, en la data abans expressada.

En les Ordenacions fetes per l'Ajuntament de Tinent Corregidor i Regidors de la present vila, amb deliberació presa en 13 de gener de 1738, assistint a dit Ajuntament els M. M. Dr. Geroni Esteve Oliver, Tinent Regidor; Dr. Anton Tomàs, Pau Ortigues, Carles Folch i Pau Boada, Regidors en la 34, trobem la següent:

«Ibs. Com ni obstant lo haver acostumat, correrà a càrrec dels Regidors de més o d'altre anomenat per l'Ajuntament, lo repartiment del Aigua de Vinyols després d'haver esta entrat en lo Aljup gran i d'haver-se nomenat Regador.»

Més tard, havent-se promogut algunes disputes i pendències entre els que posseïen terres en la partida de l'horta, anomenada de Vinyols, sobre la regor llur originades de la inexactitut del dret que cadascú tenia per usar de l'aigua de l'accequia de la Vall o de Vinyols, desitjós d'obviar aquelles en lo mes de juny de 1753, D. Ignasi de Castells i de

Casanova, Tinent Corregidor de Montblanch, i son partit, amb presència dels comissionats del Magnífic Ajuntament, los Magnífics Francisco Molins i Joan Guasch, regidors, es va procedir a la formació d'un estat dels dies i hores en que els amos i possessors de peces de terres situades en la partida anomenada la Horta de Vinyols, i diades del dilluns, dimars, dimecres, dijous, divendres i disabtes tenen dret per a regar aquelles de l'aigua de l'acequia de Vinyols, qual aigua se recull en lo Aljup gran que es contiguo al molí del Sr. Carlà d'on ix dividida en dos regadors en cada un dia dels expressats, des de les sis hores del matí fins a les sis hores de la tarde, repartint-se les dos regadores en la forma següent»...

I, finalment, en 8 de juliol de 1894 va ésser redactat un Reglament de la dita Horta, que va ésser aprovat per l'Alcaldia i presentat al Registre en 24 de febrer de 1895.

FERRAN CHAPARRO

COMENTARIS

Patriotisme de bona llei

Llegim en *La Nova Conca* un comunicat des de Rocafort de Queralt: «Dintre pocs dies es farà l'escriptura del pati *El Clos del Josepet* per a bastir-hi les noves Escoles i Casa Ajuntament. Per fi aquestes obres seran aviat una realitat, car la Societat «Pro Rocafort», de l'Habana, ha enviat, per elles, trenta mil pessetes, que junt amb la subvenció de la Diputació i el que es reculli aquí, abastaran per a poguer-les fer. El nostre poble deurà restar eternament agraït als seus bons fills d'aquella Societat i a la tasca benemèrita de la nostra Diputació, regida pel bon seny i l'amor de bons catalans».

Que sí. I si l'element rocafortí vol esmerçar-hi un brinet més del bon seny que justament alaba, procurarà que en dites Escoles s'hi dongui una preparació als alumnes perquè en llurs empreses futures agrícoles, puguin recordar ensenyances i conferències apreses en l'edat en que els records perduren. Escola rural educadora d'homes de la terra, i si l'educació fos inicialment catalana encara molt millor.

França es dol dels imitadors

En Degrully té gràcia. Comenta l'elevació duanera que el Consell Federal suís ha imposat als vins d'importació i els troba quadruplicats respecte l'any 1914 i se'n dol com d'un perill.

I diu que, a la fi, Suïssa ha imitat a la generalitat dels països que han augmentat fortament els drets d'importació fins a l'extrem de que alguns hagin arribat a prohibir-ne l'entrada.

Però en Degrully calla que fos França la primera barradora. Nosaltres, si fóssim refranistes, li diríem: ço que no vulguis per tu, no ho vulguis per ningú; però com de donar a pendre exemple hi va un gruix de quilòmetres, preferim comentar el fet bo i dient: teves o meves, quantes te'n menjaries?

La industriosa abella

Mel i cera són dos productes d'una valor gens menyspreable més no sols per ells és notable l'abella. L'entomòlec E. P. Philipp, ha calculat que en l'aspecte de fecundador, és l'abella un insecte que produeix cinc vegades més riquesa que amb les seves elaboracions.

Any fa que els arboricultors es valen d'uns pinzells fins en els invernacles per a la fecundació de les flors, i no sempre amb bons resultats. Collocant arneres en els locals, el resultat ha sigut absolut, car bo i recollectant polen i nèctars han posat a la flor en condicions de fruitar.

També semblen categòrics els assaigs realitzats per els Repp a Gloucester i per ço un comentarista, Van Gorkum, que recorda les condicions especials dels terrenys i clima espanyols, s'extranya que perduri entre els agricultors — en bon nombre al menys — la prevenció contra l'abella, a la que s'acusa de destruïdora de fruiterars, quasi com punyidora mortal.

Les realitats enfront dels teoritzants

Arriben de Rússia alenades de modernitat i fins sembla que de Rússia ha d'eixir-ne la felicitat humana. El comunisme ho declara així, al menys... i, en efecte.

En 1861, Alexandre II alliberava 50 milions d'esclaus concedint-los-hi terres per a conrear, i emancipant-los del domini senyorial, fundava els *Mirs* de regisme comunal. Millorà la situació, bé que no com tothom predicava, fins arribar a un estancament de producció. Al terme de 45 anys de mètode comunista, era tan migrat l'exemple de remei que en 1905 decretà Nicolau II l'ukase refermant la propietat de la terra i dotant-la de mitjans culturals i defensius. La reforma agrària va mostrar-se en puixança n 1908, al punt que el promig de rendiment cerealista que en 1892-1902 era de 508 milions de quintans, passava del 1908 al 1912 a 622 milions o diguem el 22'50 per 100 d'augment. I encara altra senyal de vigorositat en la densitat de població que era de 139 milions en 1912, i saltava en 1912 als 171 milions d'habitants, o diguem al 22 per 100 d'augment. Establiu la comparança dels percentatges, producció i població i en trobareu l'armonia.

I arriba l'any 1918 amb les lleis desintegrants de la revolució que decreten: «Art. I.—Tota propietat sobre la terra, el subsol, els boscos i les forces vives naturals queda per sempre més abolida dins els límits de la República federativa russa dels Soviets. Art II.—La terra, sense cap indemnització, directa o disfressada, passa en usdefruit a tot el poble treballador.» — El decret fou ras i nivellador, els fets han sigut que els pagesos russos no volen creure i mostren una enemiga al bolxevic pitjor que a l'antic feudal. No volen vendre contra rubles depreciats, ni comporten requisicions de la força que declara «explotadora» i «explotadora».

I en 1920, l'any passat! en el 8.e Congrés comunista de Moscou, deia un delegat bolxevic: «En alguns departaments, el mot *comunista* desperta un odi intens, no sols entre els pagesos acomodats, sinó entre els pobres i comparets, als qui tenim en perill d'arruïnar.» Així, sense embuts.

I els fets? Malgrat el cultiu obligatori imposat pel Govern Sovie-

tista la producció cau dels 71 milions de quintans als 19, o diguem una pèrdua de 52 milions que representa el 73'2 per 100. I paralelment, la fam, les malalties i el còlera que dallen vides, ja que no espigues.

Corolari? Les inquietuts del govern de Lenine l'han portat a anunciar el seu intent de restaurar la propietat privada pagesa. Una reculada quines proporcions estan potser en la que ha experimentat la riquesa russa que trigarà un munt d'anys a refer-se.

I tothom creia que Rússia era l'Arcàdia!

El que diuen els arbres

El Consell municipal d'Argamil, a Portugal, ha fet col·locar en els arbres més visibles dels seus parcs i carreteres unes plaques d'esmalt amb les següents inscripcions:

»Tu que passes i alces el braç en contra meu, abans de fer-me mal, mira'm bé.

»Jo sóc la calor del teu fogar en les nits fredes de l'hivern.

»Jo sóc l'ombra amiga que et protegeix contra el sol de l'agost. Els meus fruits sacien la teva fam i calmen la teva sed.

»Jo sóc la viga que sosté el trebòl de la teva casa, les posts de la taula on menges, el llit on descansas.

»Sóc el mànec dels teus atuells, la porta de la teva casa. Quan neixes, tinc fusta pel teu bressol, quan mors, en forma de taüt encara t'acompanyo al sí de la terra.

»Jo sóc pa de bonnat, flor de bellesa.

»Si m'estimes com mereixo, defensa'm contra els insensats.

Tots aqueixos consells, si en compte d'haver-se de llegir, es poguessin dir a cau d'orella de cada vianant susceptible d'ésser temptat per l'instint de destrucció, no tindrien preu.

Mes ara, els analfabets candidats probables contra els quals es podria mal fiar, com s'ho faran?

Com la sentiran la veu del arbres?

Competència patriòtica

Baix els auspicis del ministeri d'agricultura es projecta celebrar durant la tador vinenta una exposició de fruits naturals i imporants.

Amb aquesta fira singular el ministre aspira a entaular una competència entre les varietats produïdes a la nació i en determinats països estrangers.

El ministre espera grans aventatges d'aqueixa i futures exhibicions, en pro de l'agricultura nacional.

Entenem-nos, lector, aqueix ministre d'Agricultura, aqueixa nació, i aqueix certamen o exposició agrícola es refereixen a Anglaterra. No val a ésser mal pensat, no és a Espanya.

En primer lloc, a Espanya no hi ha cap ministre que tingui encomanada la defensa i protecció de l'Agricultura com a cosa primordial, ni cap dels actuals ni dels passats entenen res en agricultura. Són tan ineptes que lo mateix serveixen per a una cartera que per a una altra ço que vol dir que no saben res de res, perquè si en quelcom fossin especialistes, aquella especialitat se'ls encomanaria.

I no veuríem el cas de què un ministre que avui ho és d'Hisenda, demà ho sigui de Governació i així per l'istil.

L'escena va passar a Catalunya, i ella potser ens donarà la mesura de la sapiència agrícola dels ministres que anem patint ja fa dies.

La filla d'un d'ells passava una temporadeta amb una família catalana en una finca de fora. La noia, veient munyir unes cabres de pe-latge negre, tota estranyada diu a sa mare:

—Mira, mamá, unas cabras negras están dando leche.

—¿Y pues qué han de dar?

—Pues yo creía que la leche salía de cabras blancas, y el café de las cabras negras.

L'unió fa la força

En altra ocasió donàvem la nova de que els colliters de cànem del Sindicat Agrícola de Balaguer i sa Comarca, havien decidit reformar els seus estatuts en el sentit d'acoblar el cànem i vendre'l en comú.

Ha sigut tot ú, exposar el projecte i parlar-se d'una alça en els preus, quan ja fa tres anys que no es podia dir tal cosa.

La Falç, orgue de dit sindicat, diu en son darrer número que les probabilitats que feien preveure un augment de preus han vingut confirmant-se i es nota ara molta animació entre els compradors de cànem, el que fa esperar que en arribar la collita nova es podrà vendre a relatiu bon preu.

Mes, adverteix el confrare, per a que els socis del Sindicat puguin aprofitar-se de la puja en el preu del cànem, és indispensable que ingres-sin com a socis de l'Esgramadora, perquè així tenen assegurada la venda al preu més alt i no cal que es preocupin de vendre'l en rama, essent necessari fer-ho tot seguit per a saber amb la quantitat que haurà d'o-perar-se.

El cas aquest de Balaguer és un de tants cassos que demostra la força que representa la unió en tots els aspectes de l'Economia.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Ja no és qüestió del dany de la vinya de resultes de les invasions de midiu i oidium. Ço que és perdut, perdut resta i no pas en petita proporció, i és aquesta la raó fonamental de què els preus no hagin caigut en un abim. Es sostenen perquè ja està en la evidència lo mi-grada que ens resultarà la vinent collita.

En punt a l'exportació, som a ben migrades mostres, car per ara, l'intent de reprendre els quefers amb Suïssa són inútils, perquè l'im-post d'entrada és verament abrumador, car el vi resulta a aquell país un article de luxe i sols a l'abast de consumidors fortament adinerats. Hi ha qui creu que s'arribarà a modificar la recàrrega aranzelària, mes perquè això sigui, caldrà que nostres entrades de Duanes també s'abarateixin, perquè contràriament la manca de reciprocitat farà impossibles les sortides als nostres vins.

Entre tant, els compradors viuen a l'ajust de les necessitats que reclama el consum i cercant un marge de beneficis, mostren predilecció pels tipus queicom defectuosos que sense ésser essencialment vins

malalts, permetin un arranjament convoiant-los amb millors classes. Per xò, les sortides de celler destinades als mercats interiors són en la més grossa part de vins poc laborats; per xò també, els tipus de bona cria que van per remuntatge, tenen més alt preu que el consignat en les taxes comercials. Això fa que s'hagin registrat vendes al preu de onze i mig i dotze rals grau; així com s'han donat ajustos a 1'70 pessetes mateix grau però classe meixanta.

Els valors corrents no han tingut ni mostren tendència a variació. L'aguait és igual en el comprador que en el venedor i manca un sentit d'orientació en el mercat. Però, com fi de comptes, i ja enfront de la pobríssima collita que se'ns promet, i el vi de poca bona recomanació que n'eixirà, s'augura un petit millorament de preus que podria arribar a ésser un bon augment amb sols que es propendis a conseguir una animació exportadora, i fins amb la sola esperança d'obtenir-la.

Val, doncs, a dir, que no eixim a port franc i amb l'esbarjo que caldria; que som encara endinsats en la crisi poc sorollosa però malmetedora; que no s'oviren mitjans per a remeiar la mala situació; que els homes de govern estan orbs i vagarosos, i més amplement desvagats (ja que no més cecs) estarien si no ens hi hagués saltat l'edició X de la llicó marroquina que, per ara, és lo més greu i digne de preocupacions. Un cop arranjats els desgavells forans, veurem si li trobarem adob als malentesos de casa.

Una esperança ens mou: l'exemple de França que si l'imitéssim com solem en mantes ocasions, ens podria conduir a qualques desgravacions. De moment, a la nació veïna, la circulació dels vins, millorarà en set francs hectòlitre. Si aquí arrela *la moda*, podríem trobar-nos amb la supressió del consum en les grans urbs. Més, a què va que no?...

A França, com a Itàlia, després del seguit de gelades, mildiu i altres mals, han représ activitat les transaccions interiors, car també sofreixen per manca de sortides, més per tant, els valors són allí proporcionalment més fermes que els nostres. ¡Què hi farem, ja és cosa sapiguda que no sempre som a deixar-nos menar dels bons exemples!

Total: preus 2 pessetes grau hectòlitre els clars; 1'90 els rosats i 1'80 els negres amb ajustos ben relatius. Si la nota no és falaguera és, al menys, tristament certa. I res més.

PERE J. LLORT

NOTICIARI

Proposant-se l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i la Unió de Vinyaters de Catalunya pendre part en l'informació oberta sobre el projecte d'aranzels, pregunen a tots els interessats en les partides que afecten als interessos vitícols, els transmetin llurs observacions abans del dia 20 d'agost pròxim, a fi d'estudiar-les degudament i aportar-les als informes que es cursaran.

— *En les oliveres de Tortosa* hi ha fet sa aparició una malaltia que podreix les arrels. Es desconeix, fins ara, quin és l'agent productor, però s'indica com a probable el «*dematophora necatrix*».

— *El comici agrícola i vitícola de Beaujolais* organitza, per a celebrar-se a Vilafranca sur Saone (França), el dia 21 del mes que som, un concurs d'arades i aparells per a cavar ceps, a lo qual donen gran importància els agricultors francesos, davant la carestia de jornals i la manca de braços.

— *Ha estat posada nota de presentació* als estatuts reformats de la Unió de Vinyaters de Catalunya, segons acords de l'Assemblea de Montblanc. En sa virtut es denominarà «Confederació Agrícola Unió de Vinyaters de Catalunya».

— *L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre*, ha adreçat un telegrama al ministre de Foment, felicitant-lo per les resolucions dictades restablint la llibertat del comerç interior, alçant trabes i restriccions, abolint privilegis i establint la igualtat en tots els ciutadans.

— *El president de la Cambra Agrícola de Tortosa* ha cridat l'atenció del ministre d'Hisenda, sobre l'acord del Govern francès, elevant els drets aranzelaris de l'arròs elaborat, en un dos cents per cent sobre els anteriors drets.

— *El ministre de Foment ha telegrafiat al senador senyor Elias de Molins*, participant-li haver firmat una R. O. accedint a lo què li tenia demanat en nom de varies entitats agràries, intensificant l'ensenyament pràctic de vinificació a les cooperatives vinícoles i agrupacions de vinyadors, que ho sollicitaren per mitjà de les estacions enològiques i dotant a n'aquestes de refrigerants i pasteuritzadors ambulants, per a evitar en lo possible les defectuoses fermentacions i les pèrdues que en la darera collita s'evaluen en més de 30 milions de pessetes, ja que segons les darreres estadístiques passen de 4.800,000 els hectòlitres de vins mals que existeixen.

— *En la secció Agrícola de la Casa del Poble de Montblanch* hi està treballant, amb gran activitat, una màquina de batre que gairebé tota la vila utilitza.

Els preus són els següents, portant a domicili gra i palla: -

54 quilos de blat, 5 pessetes; 40 quilos d'ordi, 3 pessetes i 33 quilos de civada, 2'75 pessetes.

— *Amb ocasió d'establir estacions contra la mosca de l'olivera* a Palau Sabardera i Lladó, per encàrrecs del Consell Provincial de Foment de Girona, han estat en la primera de dites poblacions els senyors Ordís Vayreda i Rosich, parlant en la casa de la Vila, el senyor Ordís, dels treballs que en pro de l'Agricultura realitza el Consell de Girona, el senyor Vayreda, de la manera de combatre la mosca de l'olivera, i el senyor Rosich de la influència que per a l'Agricultura té l'Escola primària.

A Lladó parlà el senyor Rosich de lo què deu ésser l'actuació agrària.

— *La Caixa Rural de La Bisbal*, durant el passat semestre ha atorgat 45 préstecs per valor de 62,325 pessetes, una bona part d'elles destinades a la compra de finques rústiques.

— *El Sindicat Agrícola de Selva del Camp* va a construir un molí d'oli cooperatiu, en terrenys que ja té adquirits a l'objecte.

— *Al Sindicat Agrícola d'Uldecona*, amb ocasió de la festa major s'hi ha celebrat un acte de propaganda agrària, en el qual en prengueren part el consiliari de la Federació Agrícola de l'Ebre doctor Antoni Martínez i D. Grau Requejo.

— *El Sindicat Vitícol de Martorell*, està acabant d'elaborar les brises i mares de la passada collita, i ensem està ultimant la memòria reglamentària, el mateix que l'estat de comptes de cada un dels dos mil i pico de socis que componen aquella Facina comarcal.

Sembla que enguany la brisa ha sigut molt pobra i molt petits els preus dels tartrats i alcohols, en canvi, han sigut molt cars la mà d'ombra i les primeres matèries, la qual cosa es traduirà en un descens de preus dels soproductes, a diferència d'altres anys.

— *S'ha celebrat un acte de propaganda agrícola a Santa Cristina d'Aro*, assistint-hi en representació de la Federació Sindical Agrària de Girona, el doctor Iglèsias i don Salvador Delgé, i l'inspector de Segurs de la Confederació Nacional Catòlico Agrària, don Juli Canta.

— *El propagandista agrari mossèn Josep M.ª Rovira*, ha donat una conferència al Sindicat Agrícola de Sant Jaume Sasoliveres, explicant els fruits que poden treure's de l'agrupació de pagesos.

— *Per a construir un molí d'oli cooperatiu*, el Sindicat Agrícola de Palau Sabardera ha obtingut un préstec de 10,000 pessetes de la F. S. A.

— *Els alumnes del curset intensiu celebrat ara fa poc a l'Estació Enològica de Vilafranca del Penedés*, acompanyats pel director don Cristòfol Mestre i l'Enginyer don Isidre Campionch, visitaren el Celler Cooperatiu de Les Cabanyes, essent rebuts per la Junta directiva del Sindicat que els atengué i donà tota mena de facilitats per a complir la seva tasca instructiva.

— *Han estat reconeguts per R. O. del ministeri d'Hisenda* els sindicats Agrícoles de La Bisbal, Santa Pau, Sabardera, Sant Joan les Fonts, Joanetes, Canet d'Adri i el de Recriadors i Explotadors de vaques lleteres de Girona.

— *Durant el passat trimestre la Secció de Crèdit de la Federació Sindical Agrària de Girona*, ha tingut el següent moviment de caixa :

Imposicions, 31,049'70 pessetes ; reintegres, 33,094 i préstecs 15,000 pesetes.

— *El Sindicat Agrícola de Garriguella*, ha manllevat 5,000 pessetes a la Secció de Crèdit de la Federació Sindical Agrària de Girona, per a comprar un edifici social, que s'inaugurà el 24 del mes de juliol passat amb un acte molt important. Entre els oradors hi figurava mossèn Pere Dausà, Consiliari del Sindicat Agrícola de Banyoles.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA
DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Ha estat oberta al públic l'Exposició Escolar de l'Escola Superior d'Agricultura.

No cap en una lleugera nota l'enumeració de treballs que s'exhibeixen pertanyents a distints temes relacionats amb els estudis agrícoles i tots són altament notables. Es pot visitar tots els dies feiners de deu a dotze del matí i de quatre a set de la tarde. A qui pugui fer-ho li plaurà la visita.

—Els alumnes de l'Especialitat Enològica de l'Escola Superior d'Agricultura senyors Bergós, Quixal i Barceló, empendran pròximament una excursió per afiançar els coneixements apresos en la carrera que ara han acabat, a les principals regions vitícoles de França i Argèlia.

—D. Erasme M. d'Ymbert, ha visitat les obres del Celler Cooperatiu de Mojà, en construcció.

—D. Jaume Raventós, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura, ha estat a Terrassa, atenant una comunicació de l'alcalde de dita ciutat, en que se li demanava guiatge per a remeiar l'estat actual de l'agricultura d'aquell terme.

—La Mancomunitat de Catalunya ha signat un missatge endreçat al Govern, per tal que no s'arriasi el bosc del Gresolet.

—S'ha tret a concurs una plaça de Cap de Laboratori de Patologia vegetal, dotada amb el sou anual de 4,000 pessetes.

—S'ha celebrat un curset intensiu de vuit lliçons en el Casal Nacionalista de Tiana, en el qual han donat conferències els senyors Poch de Feliu i Ymbert, sobre terra campa i viticultura respectivament, i el senyor Raventós sobre enologia i alimentació de l'home.

—El Cap d'Acció Social Agrària D. Josep Me Rendé, ha estat consultat pel Sindicat de Ripollet per a l'implantació de la maquinària d'aquell celler cooperatiu, així com per a la instal·lació del sistema de comptabilitat a seguir en el Sindicat Agrícola de Juneda.

—El personal de la Secció de Terra campa ha visitat els camps experimentals de Sampedor, Avià, Alguaire, Belcaire d'Urgell, Vilanova de Meyá, Guissona i Palautordera, per tal d'apreciar l'estat de les col·lites.

—Al concurs obert per la Mancomunitat de Catalunya per adquirir una finca on instal·lar-hi l'Escola de Zootècnia i altres serveis del Departament d'Agricultura, les bases del qual es publicaren en la *Gaceta* de Madrid del dia 9 de desembre de 1920, s'hi presentaren quatre finques, cap de les quals es trobava en les condicions demanades, i en sa virtut es declarà desert el concurs.

En la reunió celebrada pel Consell permanent el dia 21 del mes passat s'acordà obrir un nou concurs segons bases que es faran públiques.

—S'han publicat les bases per a proveir una plaça d'Ajudant dels Serveis Tècnics de Ramaderia, i una altra de Professor de Zoologia de l'Escola Superior d'Agricultura.

—Pel personal de la Secció de Viticultura ha estat visitat el camp experimental de Tivissa, per apreciar l'estat de les vinyes d'aquelles terme.

—A Plegamans es tracta de constituir-hi un Sindicat Agrícola, amb la Caixa Rural corresponent.

Bibliografia

TRATADO PRÁCTICO DE CANICULTURA, per *Illa y López*. 126 pàgines. Librería de Luis Santos, editor. Madrid. — 3'50 pessetes.

Tracta metòdicament i clara de ço que es refereix a races, classificació, multiplicació, conservació, explotació dels gossos. Es una obra pràctica i senzilla.

MANUAL TEÓRICO-PRÁCTICO DEL PINTOR, DORADOR Y CHAROLISTA, per *Manuel Sáenz y García*. Un volum de 276 pàgines. Librería de Luis Santos, editor, Madrid.—6'50 pessetes.

Es la quarta edició d'aquest Manual que tracta dels procediments i mètodes coneguts fins ara per a preparar colors, per a imitar fustes i marbres, daurar, platejar, etc. Tracta també de la preparació dels barnissos.—T. P.

SINDICATO AGRÍCOLA UNIÓN DE OBREROS AGRÍCOLAS. *Datos relativos a la marcha del Sindicato desde su constitución hasta el 31 de diciembre de 1920.* Un follet. Mahó.

Es un petit i interessant follet en el qual pot veure's l'activitat del Sindicat mahonès en els diferents aspectes de la seva actuació, assegurances del bestiar, cooperativa de consum, previsió, fabricació de conserves, etc., i constatar el seu magnífic desenrotllament.—A. M.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els subscriptors

A. M. MONTBLANC. — L'agror de la bóta desapareixerà traient primer de tot el tartrà que contingui i rentant-la després per dins i per fora amb una solució d'hipoclorit de calç (polvos de calç) al 4-5 per cent. Un cop això fet, s'esbandeix amb cura fins a fer desaparèixer l'olor d'hipoclorit.—CAM.

T. U. V. MOLLERUSA.—Els tractaments contra el mildiu són *preventius*; el pàmpol ha d'estar brut de sulfat per a que la malaltia no s'hi posi. El sulfat no cura, impedeix que vingui el mal. Per això es que vostè no obté resultat: com que espera a matar el mildiu quan ja s'hi ha posat...—O. T. S.

M. V. GRANOLLERS.—La millor classe d'avellana del món és la *negreta*. Si les terres que vol plantar són bones, posi aquesta varietat que és la que dona més producció, més rendiment i és paga més cara. Si la terra no és gaire bona, és preferible el *grifoll*, dita també *queixal de Ulop* a Santa Coloma de Farnès.

Planti tres plançons per clot, recordant d'adobar amb abundància.—A. M.

F. C. A., SEU D'URGELL.—Sobre la llet i indústries derivades, poden consultar :

Lindet, L.—*Le lait, la crème, le beurre, les fromages.*

Lassablière, P.—*Le lait condensé.*

Maigne, M.—*Manuel complet de laiterie.*

Reggiani E.—*La produzione del latte e le latterie cooperative.*

Villain L. Petit F.—*Le lait.*

Pilter J. H.—*Le beurre.*

Razous, P.—*La conservation du lait, du beurre et du fromage suivie d'une étude sur l'utilisation des sous-produits de l'industrie laitière.*
—CAM.

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BASSES
PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

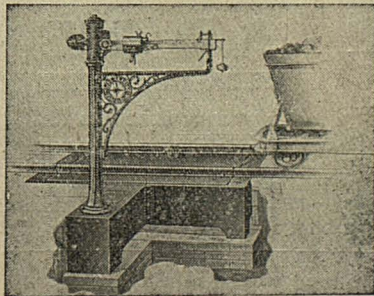
LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14

BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPECIAL DE PRESSUPOSTOS I PLÀNOLS

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

BÀSCULES ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats, magatzems d'olis i vins i indústries, per llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors

per a obrir amb clau i sense clau.
Demani dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

.....

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

Ha sortit el **D'ACÍ D'ALLÀ** del mes de juny
LITERATURA : ACTUALITATS : MODES : DEPORTS

SOFRE FLOR-MOLT : TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la
Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co.,
de Nova York i de les RAFFINERIES INTER-
NATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS
99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del
SOFRE VERGE
99 per 100 de puresa com a
FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 5 i 5. — MADRID.
PREUS: Apartat 10. - TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Colliters !!

Tingueu present que els **Productes ENOL** són els millors i més acreditats per a llur empleo en l'elaboració, conservació i millorament dels vins.

Bisulfit líquid : Metabisulfit de potassa : Fosfat amònic : Tani enològic
Àcid cítric i tartàric, etc.

Tots els productes marca **ENOL** que apliqueu a l'elaboració dels vostres caldos, com que són de regoneguda i garantitzada puresa, us donaran un resultat perfecte.

Per a comandes dirigiu-vos a

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

PASSEIG DE GRACIA, 88
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

RAJOLS, TEULES, TOTXOS
maons (plens i buits), cai-
rons, etc., deu vostè fa-
bricar-los a màquina, a fi
d'obtenir de la terra tot
el seu rendiment.

La casa **VILLALTA**, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

MAQUINES, FORNS, ASSECADORS

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i
de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus, n.º 65
Telèfon 568 A

MOTORS I BOMBES **GARDNER**

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIL I AIXECA-
MENT D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ

(Successor de **BADIA I MAÑÉ**)

TRAFALGAR, 11

BARCELONA